

Illolin Maganin Kansa

Kansa da magungunan kansa na iya haifar da illoli — matsalolin da ke faruwa lokacin da magani ke shafar kyallaye ko gabobi masu koshin lafiya. Illoli suna bambanta daga mutum zuwa mutum, har ma tsakanin mutanen da ke karbar magani iri daya. Tawagar kula da lafiyarka na iya magance illoli da yawa ko taimaka maka rage su, don haka yana da amfani ka fadi duk wata matsala da kake da ita.

Wannan shafi na kowa ne da ke fara ko ke cikin maganin kansa. Yana bayyana dalilin da yasa illoli ke faruwa, lokacin da ya kamata ka kira tawagarka, da kuma inda za ka sami taimako kan takamaiman matsaloli.

Ka kira nan da nan idan kana da zazzabi

Yawancin illoli za su iya jira har zuwa ganawarka ta gaba. Zazzabi a lokacin magani ba zai iya jira ba.

- **Ka kira tawagar kula da lafiyarka nan da nan, dare ko rana, idan zafin jikinka ya kai 100.4°F (38°C) ko fiye.** Idan ba za ka iya samunsu da sauri ba, ka kira 911 ko ka je dakin gaggawa. Ka kuma kira idan kana jin sanyi da rawar jiki, ko kuma ka ji ba ka da lafiya farat daya ko da zafin jikinka na al'ada ne. A lokacin chemotherapy, adadin farin kwayoyin jininka zai iya yin kasa da yadda zai iya yakar cuta. [CDC ta ce zazzabi a lokacin chemotherapy gaggawar lafiya ce](https://www.cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html) (cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html), ba abin da za a yi barci a kai ba.
- **Ka kira 911 ko ka je sashen gaggawa** idan numfashinka ya yi tsauri farat daya, kana da ciwon kirji, zubar jini mai yawa, rikicewar hankali, kamawa (farfadiya), ko kuma ka kasa rike ruwa a ciki farat daya. Kada ka tuka kanka.

Ka yi magana da tawagarka kafin ka sha kowane magani don zazzabi, ko da acetaminophen (Tylenol), ibuprofen (Advil) ko aspirin ne. NCI ta ce wadannan na iya boye alamun matsala mafi tsanani. Ka ajiye lambar da tawagarka ta ba ka don lokutan bayan aiki a wurin da za ka iya samunta da karfe 3 na dare.

Sigar mai sauki

Magungunan kansa da kansar kanta na iya haifar da illoli. Illa matsala ce da ke faruwa lokacin da magani ke shafar kyallaye ko gabobi masu koshin lafiya, ba kwayoyin kansa kadai ba. Saboda magani yana kai wa sassan jiki na al'ada ma, yana iya haifar da sabbin matsaloli yayin da yake yakar kansa.

Abu mafi muhimmanci da ya kamata ka sani: tawagar kula da lafiyarka na iya taimakawa. Za su iya magance illoli da yawa, ko su tattauna da kai kan hanyoyin rage su, domin ka ji dadi.

Dalilin da yasa illoli ke faruwa

An tsara maganin kansa don lalata ko rage saurin kwayoyin kansa. Amma kwayoyin halitta da gabobi masu koshin lafiya na iya shafuwa a hanya. Idan hakan ya faru, za ka iya lura da matsaloli kamar gajiya, tashin ciki, ko canje-canje a yadda kake ci. Waɗannan illoli ne.

Kansa da kansa kuma na iya haifar da matsalolin da suke kama da illoli. Don haka su biyun na iya haɗuwa.

Illoli sun bambanta ga kowa

Illoli suna bambanta daga mutum zuwa mutum, har ma tsakanin mutanen da ke karɓar magani iri ɗaya. Za ka iya samun illolin da aboki ko ɗan'uwa mai kansa bai taɓa samu ba. Akasin haka ma na iya faruwa. Babu hanya ɗaya da magani ke shafar kowa.

Saboda haka, yana da amfani ka mai da hankali kan abin da kake fuskanta maimakon ka kwatanta kanka da wasu.

Ka faɗi don tawagarka ta taimaka

Ka gaya wa likitanka illolin da kake fuskanta, don ka sami kulawar da kake bukata wajen sarrafa su. Faɗa da wuri na ɗaya daga cikin abubuwan da suka fi taimako da za ka iya yi.

Tawagar kula da lafiyarka za ta iya:

- Magance illar kai tsaye.
- Ba da shawarar hanyoyin hana ta ko rage tsananinta.
- Daidaita kulawarka don ka ji dadi kowace rana.

Ba dole ba ne ka kawai "jure" illoli. Bayar da rahotonsu wani ɓangare ne na kyakkyawar kulawa.

Abubuwa biyu da za ka ambata kafin a fara magani

Tawagarka na buƙatar sanin duk abin da kake sha, ba magungunan likita kaɗai ba. Wannan ya haɗa da magungunan da ake saya ba tare da takardar likita ba, bitamin, ma'adanai, da kayayyakin ganye. NCI ta ce wasu daga cikinsu na iya canza yadda maganin kansarka ke aiki. Ka tambaya ko wani daga cikinsu zai iya canza yadda maganin kansarka ke aiki.

Ka kuma tambaya ko maganin zai iya shafar ikonka na haihuwa. Wasu zaɓuɓɓukan kare haihuwa dole a tsara su kafin a fara magani, don haka wannan tambaya ce da ta dace a yi da wuri ba daga baya ba. Duba haihuwa da maganin kansa.

Illoli na yau da kullum da ya kamata a koya

Akwai illoli da yawa da za su iya faruwa. Waɗanda za ka iya samu sun dogara da maganinka da jikinka. Wasu daga cikin waɗanda NCI ta bayyana sun haɗa da:

Illolin da ke shafar jiki gaba ɗaya

- Gajiya, wato matukar kasala.
- Ciwo.
- Anemia, wato rashin isassun jajayen kwayoyin jini.
- Cuta (infection).
- Matsalolin barci.

Ci da narkewar abinci

- Tashin zuciya da amai.
- Rashin ci da canjin nauyi.
- Makarkashiya, gudawa, da sauran matsalolin narkewar abinci.
- Matsalolin baki da makogwaro.

Gashi, fata, da jijiyoyi

- Zubewar gashi, da ake kira alopecia.
- Matsalolin jijiyoyi.
- Canje-canje a fata da farce.

Jagororin aiki na illoli

Don taimako kan takamaiman alama, ka fara da shafin da ya fi kusa da abin da ke faruwa. Zabubbuka sun haɗa da:

- gudawa a lokacin maganin kansa
- makarkashiya a lokacin maganin kansa
- ciwon baki
- tashin zuciya
- gajiya
- rashin ci
- canjin dandano
- zubewar gashi
- neuropathy (lalacewar jijiyoyi)
- kurji a fata
- zazzabi a lokacin chemo
- karancin farin kwayoyin jini

- illolin da suka shafi garkuwar jiki

Wadannan jagororin sun mai da hankali kan abin da za a bibiya, abin da za a tambaya, da kuma alamun hadari da ya dace a tattauna da tawagar kulawarka kafin alamun su yi wuyar sarrafawa.

Sanin abin da za a yi tsammani na iya sa illoli su rage ban tsoro. Hakanan yana iya taimaka maka ka san lokacin da za ka tuntubi tawagarka.

An dogara ne da wata amintacciyar majiya

Wannan fassara ce mai sauƙin fahimta ta bayanan ilimi da aka dogara da National Cancer Institute. Don Allah karanta asalin majiyar domin samun cikakkun bayanai na zamani. Don ilimi kawai ne — ba shawarar likita ba ce. Kullum ka yi magana da tawagar kula da lafiyarka.

National Cancer Institute: cancer.gov/about-cancer/treatment/side-effects

An sabunta: 2026-09-29

Kana da hakkin samun mai fassara kyauta. Asibitoci da asibitocin shan magani (clinics) a Amurka wadanda ke karɓar kuɗin tallafi daga gwamnatin tarayya dole ne su samar maka da kwararren mai fassara ba tare da ka biya ko sisi ba. Kana iya neman mai fassara a wurin karɓar baƙi ko kafin lokacin ganin likitanka. Ba dole ba ne ka kawo ɗan uwa ko yaro ya yi maka fassara.

A intanet: cancerexplained.org/languages/ha/side-effects-overview

An fassara daga makalar Turanci da ke cancerexplained.org. Sigar Turanci ce aka duba da majiyar.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

Kyauta ne a buga, a kwafa, a raba ba tare da an canza komai ba. Ba a buƙatar izini. Don Allah kada a canza bayanan lafiyar. Majiya: cancerexplained.org. Bayanan ilimi ne, ba shawarar likita ba.